

Ro-Ro schepen van Sally-lijn en de baggerboten van De Cloedt. Wij genieten verder van het vuil afvalwater van de Brugse vaart of meters hoog schuimend water van de spuikom. Wij mogen echter niet aan de klaagmuur staan. Oostende heeft toch zestig jaar geleden een nieuwe vismijn gekregen. Indien er voor Oostende een kruimeltje zou afvallen van het geld dat in Antwerpen, Gent of Zeebrugge geïnvesteerd wordt, dan zou er misschien schot komen in het renovatieplan. Dit zou anderzijds betekenen dat er betere aanlegplaatsen komen voor onze jachten, maar spijtig genoeg ook, dat er een zoveelste doodvonnins getekend wordt voor een stukje Oostendse "Belle Époque".

Noot : Robert OUVRY is de vijftiende voorzitter van de Koninklijke Jacht Club Oostende

WAT STEEKT ER ONDER HET E. FEYSPLEIN ?

door Daniël FARASYN

Men is zinnens een ondergrondse parking aan te leggen onder het E. Feysplein. Bij velen reist de vraag op, wat zal men bij de uitvoering van deze werken in bodem en ondergrond aantreffen als resten uit het vroegere stadsbeeld ?

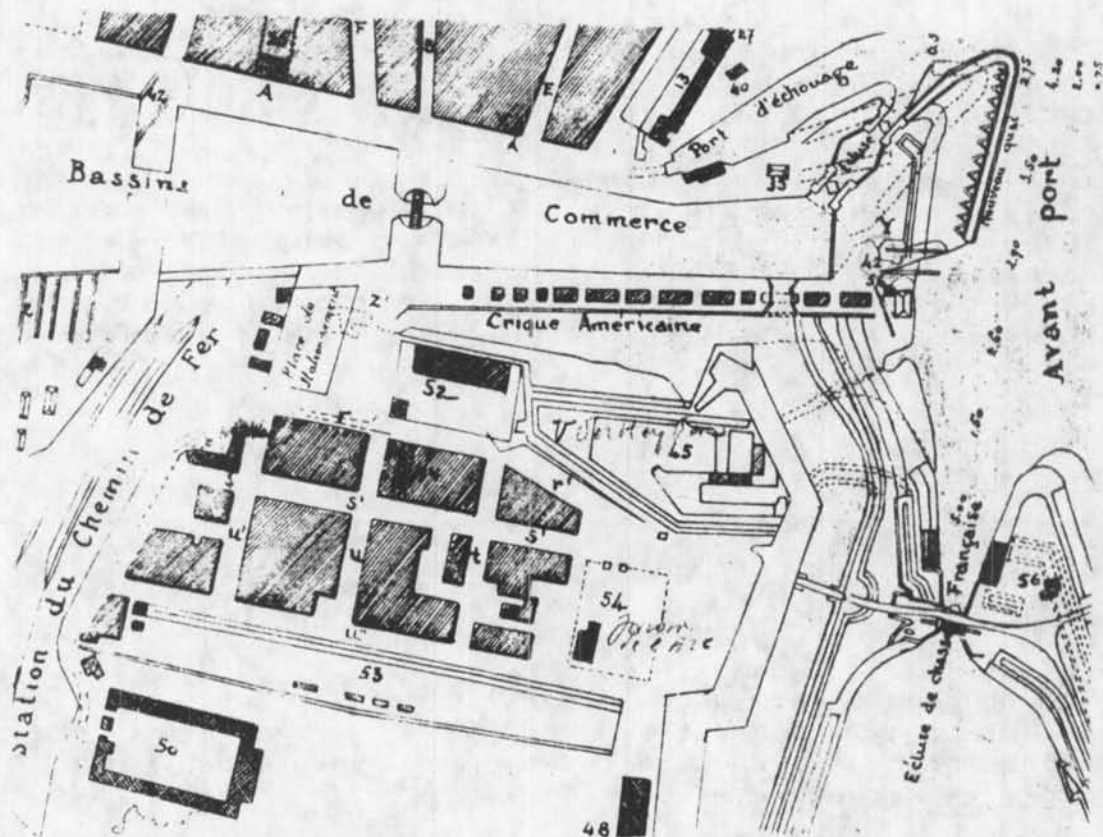
Wij zullen niet blijven stilstaan bij werken die sinds het midden van de 19de eeuw op dit plein werden uitgevoerd zoals de spoorverbinding tussen het Centraal Station en het Zeestation, de tijdelijke loods als "bureau des recettes" gebruikt vóór het in 1882 ingehuldigd Centraal Station, noch de groenzones op het plein aangelegd of de tramkotjes die er stonden vóór er moderne banen werden aangelegd.

Wij gaan wat verder in de tijd terug en maken hierbij gebruik van een stadsplan in 1839 opgemaakt door Ir. DEBROCK. Hierop zien wij onder letter Z met stippellijnen aangeduid de resten van het oude sas van de Sinte-Catharinekreek, sas dat in 1822-1823 werd opgedoekt om de "Nieuwe Markt", zo heette het E. Feysplein toen, wat te vergroten en de verbinding tussen de stad en het Hazegras te vergemakkelijken. De Amerikaanse kreek, bezuiden het eerste handelsdok bestond nog en werd met de toelating van de militaire overheid dd. 1865 in 1867-1869 gedempt, om er de spoorverbinding aan te leggen naar het Zeestation, dat in 1871 werd ingehuldigd.

In het Z.W. van de Amerikaanse kreek stond een langwerpige gebouw nr. 52 dat als Arsenaal werd gebruikt en waarvan men wel nog de fundaties bij de delfwerken van het E. Feysplein zal aantreffen.

Bij K.B. van 24 oktober 1819 besliste de Nederlandse regering "dat aldaer een arsenaal zal worden gebouwd tevens geschikt tot een militaire bakkerij en een magazijn van levensmiddelen tot welk laatste ondertusschen eenige percelen moeten worden onteigend nl. eene oude zoutkeet en twee woningen mitsgaders eenige armoedige huisjes gebouwd tegen de ringmuur van het oud arsenaal en een stuks gronds der stad zelve behoorende".

Hier uit kunnen wij afleiden dat er op die plaats een eerder klein arsenaal stond en tegen de ringmuur lopend in de naar het N. verlengde Fortuinstraat een tiental kleine huisjes waren gebouwd. Deze huisjes waren eigendom van Fr. DE BAL die ze zagezegd had opgekocht voor armen. Ze waren betrokken door DUPRÉ Ph., HANDSAEME Jn., KETELS

Jos., HANDSAEME Alb., We DEWITTE Jn., We DE CLERCK Pr., BRICE M., KOENRAAD Jeanne, DENTAND Fr., We BOURGOIS Jn., en BOUDE Nic.

Op de W. zijde van de Nieuwe Markt stonden de zoutkeet van Jacq. DE RIDDER, uitgebaat door Fr. COSYN en twee respectabele huizen nl. van BESCHEL Chr. en van MONTAIGNE. DESWELGH Luc had er nog een ommuurd terrein in zijn bezit.

Ondanks heel wat protest o.m. van de arme families werd alles gesloopt en bouwrijp gemaakt voor het optrekken van een nieuw Arsenaal en van een huis op de hoek van de Oesterbankstraat.

De aanbesteding voor deze nieuwbouw greep plaats op 21 juli 1820 (1).

Op zondag 26 maart 1865 brak rond 14u30 brand uit in het Arsenaal dat volledig in de vlammen opging, ondanks de snelle tussenkomst van het pompierskorps onder leiding van Pr. VAN HERCKE. Twee dagen later nog had men na te blussen te midden van rookwalmen om het brandende pek en teer te doven en de ontploffing van hier opgeslagen salpeter te voorkomen. Behalve de kapitein van wacht, die brandwonden opliep, werd gelukkig niemand gekwetst.

De aanbesteding voor de afbraak van het zwart geblakerde Arsenaal greep plaats op 6 april 1866. Dit werk werd voor de som van 6.300 Fr toevertrouwd aan dhr. TERMOTE, SEGAERT en LOONTIENS, die de klus in vier maanden tijd te klaren hadden.

Het hoekhuis aan de Oesterbankstraat werd in december 1867 gesloopt. Aldus ontstond er een groot plein dat "Plaine de l'Arsenal" werd genoemd.

Tijdens de Paasweek 1869 werd hier de eerste Hazegraskermis opgezet (2)

Behalve de hierboven opgesomde bouwresten zal men bij graafwerken stuiten op heel wat slib kleiachtig zand dat men bij het delven van de handelskommen hier heeft uitgekijpt om het laag gelegen

terrein van het Hazegras wat op te hogen.

De aanleg van een ondergrondse parking op het E. Feysplein was voor ons een gelegenheid om gegevens uit de vergeten geschiedenis van het Hazegras opnieuw op te rakelen.

(1) R.A. Brussel. Modern Archief, 1338.

(2) Stadsbibl. Oostende. Echo d'Ostende en Bulletin Commercial.

HET STADSBESTUUR RAAKT BETROKKEN BIJ EEN LOONCONFLICT (1905)

door Ivan VAN HYFTE

1. Een brief waar men niet aan kon voorbijgaan.

Het stoutmoedig afsmeaken van loonopslag of het schuchter protesteren tegen loonsvermindering zonder omhaal liep eind 19de eeuw doorgaans faliekant af.

Pas toen scheepstimmerlui niet enkel van één atelier maar op alle werven, alsook de smeden, ketelmakers, ijzerdraaiers, dokwerkers of zeilmakers elkaar zochten en vonden, waren de VAKVERENIGINGEN geboren.

In het Belgisch Staatsblad vinden we de statuten van onder andere "De Metaalbewerkersbond-Vakvereniging te Oostende" (8-12-1904 akt. nr. 673) en die van "De Christene Oostendsche Houtbewerkersbond (10-11-1905 akt. nr. 703). Niet alle vakverenigingen lieten hun statuten van staatswege goedkeuren. Hoe zwak hun positie ook nog was, bleek uit het feit dat ze tot 1905 nooit collectief hun eisen formuleerden.

De Oostendse gemeenteraad kreeg wel regelmatig aanvragen van afzonderlijke vakverenigingen om het minimumloon vast te bepalen bij het uitschrijven van een nieuwe lastenboek voor de vele stadswerken, maar tot dan toe had ze hierop nooit gereageerd.

Op 16-10-1905 schrijft een Komiteit der Oostendse Vakverenigingen een nieuwe brief i.v.m. lonen. Ze willen de gemeentebestuurders zelfs een handje toesteken want ze hebben zelf minima vooropgesteld op basis van de huisvesting en de steeds toenemende levensduurte. Aangezien het om een stelregel gaat, mogen wij veronderstellen dat de hiernavolgende pijnlijke cijfers niet altijd gehaald werden. De brief is dermate ook nog interessant omdat hij een BEROEPEN-forum van het proletariaat in een aristokratische badstad weergeeft.

"...Wij zijn tot den volgenden uitslag gekomen in het vaststellen der lonen onder de volgende categoriën der werklieden. (...) Slotmakers, 0,40 Fr, kachelsmeden 0,38 Fr, kachelsmeden-helpers 0,30 Fr. Loodgieters en zinkbewerkers 0,45 Fr, 10 % meer voor torenwerken. Galvaniseerders en nickleerders 0,55 Fr, monteerdere 0,45 Fr, ajusterders 0,42 Fr, ketelmakers 0,50 Fr, ketelkuischers 0,45 Fr. Gasbewerkers 0,35 Fr. Schrijnwerkers 0,38 Fr, timmermans 0,38 Fr, timmermans-machienbewerkers 0,50 Fr. Meubelmakers 0,40 Fr, plafonneerders 0,40 Fr, schilders 0,37 Fr, glazenmakers 0,40 Fr, metsers 0,40 Fr, metseldienders 0,32 Fr. Schaliedekkers 0,65 Fr (10 % meer voor gevaarlijke werken). Steenkappers 0,38 Fr, vloerbewerkers 0,36 Fr, aarde-werkers 0,40 Fr, voerlieden 0,32 Fr, kruiwagenvoerders 0,40 Fr, steenmortelbewerkers 0,40 Fr, afbrekers 0,36 Fr, baggeraars 0,47 Fr, behangers 0,36 Fr, beeldhouwers (brutsnijders) 0,45 Fr, beeldhouwers (steen) 1,00 Fr, ornamentmakers-plaastergieters 0,55 Fr, vormselmodelmakers 1,25 Fr.